

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 67/2004

**ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Συνεδρίαση της 20ης Φεβρουαρίου 2004**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Ευστράτιος Βολάνης.

Αντιπρόεδροι: Κ. Βολτής, Γ. Πουλάκος, Γ. Κρόμπας, Κ. Μπακάλης,
Ι.Πράσινος.

Νομικοί Σύμβουλοι: Σ.Σκουτέρης, Π.Κισσούδης, Α.Τζεφεράκος,
Ν.Κατσίμπας, Χ.Θωμόπουλος, Δ.Παπαγεωργόπουλος, Ε.Τριτάς,
Σ.Δελλαπόρτας, Φ.Γεωργακόπουλος, Σ.Παπαγεωργακόπουλος,
Δ.Αναστασόπουλος, Κ.Μανωλής, Β.Βούκαλης, Β.Κοντόλαιμος,
Κ.Καποτάς, Φ.Τάτσης, Θ.Ηλιάκης, Π.Κιούσης, Ν.Κανιούρας,
Β.Σουλιώτης, Χ.Παπαδόπουλος, Β.Χασαπογιάννης, Χ.Μπότσιος,
Α.Φυτράκης, Ι.Τρίαντος, Μ.Απέσσος, Π.Τριανταφυλλίδης, Γ.Λάζος,
Η.Ψώνης, Α.Καραγιάννης, Ι.Διονυσόπουλος, Χ.Αιγερινού,
Ι.Καραγιαννοπούλου.

Αριθμός ερωτήματος: 143465/ 6-10-2003 Γεν.Δ/νσεως Αλιείας/
Δ/νσεως Υδατ-γειών και Εσωτερικών Υδάτων του Υπουργείου
Γεωργίας.

Περίληψη ερωτήματος: «Αν συγκεκριμένη έκταση (ελώδης και χερσολίθιδο), η οποία είχε μεταβιβασθεί σε Ο.Τ.Α. της περιοχής, όπου κείται (Κοινότητα Πηγών, ήδη Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Κεραμωτής Ν.Α. Καβάλας), με βάση τις διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα και έχει σήμερα μετατραπεί σε υδάτινη (λιμνοθάλασσα) από φυσικά αίτια, με αέναη επικοινωνία με τη θάλασσα, ανήκει στο Δημόσιο

και η μίσθωση της αλιευτικής της εκμεταλλεύσεως διέπεται από τις διατάξεις του Αλιευτικού Κώδικα ή ανήκει στον οικείο Δήμο και η μίσθωση της εκμεταλλεύσεώς της διέπεται από την περί Ο.Τ.Α. νομοθεσία».

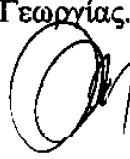
Εισηγητής: Σ.Α. Παπαγιαννόπουλος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ., επί του ως άνω θέματος, που παραπέμφθηκε σε αυτήν δυνάμει του άρθρου 7 παρ. 3 του Ν. 3086/2003 ήτοι λόγω ισοψηφίας των γνωμών στο αρμόδιο τμήμα, γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I.Ιστορικό: 1. Με την υπ' αριθ. 31728/11-10-1967 (ΦΕΚ Β' 656) απόφαση του Νομάρχη Καβάλας, με βάση το άρθρο 164 του Αγροτικού Κώδικα, έγινε παραχώρηση των κοινοχρήστων τεμαχίων: α) αριθμ. 483 ελώδους εκτάσεως 82.750 στρεμ. και β) 1543 χερσολίβαδουν 584.187 στρεμ. του Αγροκτήματος Πηγών, της Κοινότητας Πηγών (σημερινό Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Κεραμωτής).

2. Ο Δήμος Κεραμωτής με το από 6-9-1999 συμφωνητικό μίσθωσε τη λιμνοθάλασσα «Κόκκαλα Πηγών», εκτάσεως 200 στρεμμάτων, σε ιδιώτη για αλιευτική εκμετάλλευση και στη συνέχεια γνωστοποίησε στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας (Γεν. Δ/νση Αλιείας) ότι η συγκεκριμένη λιμνοθάλασσα ανήκει στο Δήμο, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 1 του παρόντος.

3. Η αρμοδιά υπηρεσία, όμως, ισχυρίζεται ότι για την μετατροπή αλιεύδων ή τελμάτων σε λιμνοθάλασσα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως ιχθυοτροφεία, απαιτείται η έκδοση Διατάγματος με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας. Επίσης, στην ίδια

β

διάταξη προβλέπεται ότι οι Δήμοι ή οι Κοινότητες, στις οποίες ανήκουν εμπράγματα δικαιώματα επί των εκτάσεων αυτών, υποχρεούνται στη δωρεάν παραχώρηση των δικαιωμάτων αυτών στο Δημόσιο.

4. Η Υπηρεσία Αλιείας της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Καβάλας με το αριθ. 19/530/3-6-03 έγγραφό της γνωστοποίησε στο Υπουργείο Γεωργίας ότι η επικοινωνία της ως άνω λιμνοθάλασσας με τη θάλασσα έχει προκύψει μετά από διάνοιξη στομίου πλάτους 2 μέτρων από φυσικά αίτια.

5. Από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: α) από την υπ' αρ. 19/530/3-6-2003 έκθεση αυτοψίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης (τμήμα Αλιείας) ότι από επιτόπια αυτοψία διαπιστώθηκε η ύπαρξη φυσικού στομίου πλάτους 2 μέτρων περίπου, το οποίο διανοίχθηκε προφανώς από τη ροή των νερών των στραγγιστικών τάφρων που καταλήγουν σε αυτό, β) από το από 6-9-1999 συμφωνητικό εκμισθώσεως ιχθυοτροφείου ότι εκμισθώθηκε από τον Δήμο Κεραμωτής προς την πλειοδότρια εταιρία «ΣΙΝΙΩΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ – ΣΙΝΙΩΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ» έκταση διακοσίων στρεμμάτων του παλαιού ιχθυοτροφείου Δ.Δ.Πηγών, ιδιοκτησίας του Δήμου για ιχθυοκαλλιέργεια, με διάρκεια μισθώσεως τα 20 έτη, γ) από το με αριθμ. 1841/29-3-2003 έγγραφο του Δήμου Κεραμωτής προς τη Ν.Α. Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης, ότι το έλος με αριθ. 483, αρχικής διανομής 1930, όπως διαμορφώθηκε μέχρι σήμερα, χρησιμοποιήθηκε από όλους του κατοικοδημότες των Πηγών ως ιχθυοτροφείο μέχρι τα τέλη του 1998, χωρίς καταβολή ειδικού τιμήμπτος (κοινόχρηστο) και ότι η συγκεκριμένη λιμνοθάλασσα μέχρι και σήμερα διαθέτει φυσικό στόμιο.

Με αφορμή τα παραπάνω υποβλήθηκε από την Γ.Δ/νση Αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας το προαναφερόμενο ερώτημα.

II. Εφαρμοστέες νομικές διατάξεις:

1. α. Με τις διατάξεις του Αλιευτικού Κώδικος (Ν.Δ. 420/1970 ΦΕΚ Α 27) ορίζονται μεταξύ άλλων και τα εξής: α) Άρθρο 1: «1. Η αρμοδιότης επί της αλιευτικής παραγωγής θαλασσίων και γλυκέων υδάτων, η διοίκησις, διαχείρισης και εκμετάλλευσης των ιχθυτρόφων εν γένει υδάτων, συμπεριλαμβανομένων και των ορεινών ρεόντων υδάτων...ασκούνται υπό του Υπουργού Γεωργίας, εκτός αν άλλως ορίζεται εις τον παρόντα Κώδικα...» β) Άρθρο 2: «1. Εάν εσώτερον του αιγιαλού ή της παραλίας υφίστανται αλίπεδα ή τέλματα των οποίων η μέση στάθμη της επιφανείας της ξηράς είναι κατωτέρα της μέσης στάθμης της θαλάσσης, επιτρέπεται, όπως δια διατάγματος, ειδικώς εν εκάστη περιπτώσει εκδιδομένου επί τη προτάσει των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας και μετά σύμφωνον γνώμην του Αρχηγείου Ναυτικού και γνώμην του Συμβουλίου Αλιείας, ορίζεται ότι οι εκτάσεις αύται μετατρέπονται εις λιμνοθάλασσας δια διοχετεύσεως της θαλάσσης ίνα χρησιμοποιηθούν ως ιχθυοτροφεία ή δι άλλους σκοπούς καθοριζομένους δια του αυτού διατάγματος. 2. Δια του αυτού διατάγματος καθορίζονται λεπτομερώς: α) Τα ακριβή όρια του μετατρεπομένου εις λιμνοθάλασσαν αλιπέδου ή τέλματος. β) Η συνεχομένη προς το αλίπεδον ή τέλμα ζώνη ξηράς, η οποία απαιτείται δια την κατασκευήν διώρυγος προς διοχετεύσιν της θαλάσσης, γ) Η εκατέρωθεν της ζώνης ταύτης έκτασις, η οποία αναγκαιοί δια την ομαλήν εκμετάλλευσην της θαλάσσης, δ) τα περί της αναγκαιούσης δαπάνης και του τρόπου, της διαθέσεως ταύτης, ως και οι όροι της κατασκευής του έργου, ε) Ο τρόπος της εκμεταλλεύσεως της δημιουργουμένης λιμνοθαλάσσης και κατά παρέκκλισιν από των κειμένων διατάξεων. 3. Από της δημοσιεύσεως του κατά την παράγρ. 1 δ/τος, τα τυχόν ανήκοντα εις ιδιώτας αλίπεδα ή τέλματα, περιλαμβανομένων των τυχόν εκ της διοχετεύσεως της θαλάσσης μη καλυπτομένων τμημάτων, ως και τα

τυχόν ανήκοντα εις ιδιώτας τμήματα εκ της συνεχομένης προς το αλίπεδον ή τέλμα ζώνης ξηράς της αναγκαιούσης δια την κατασκευήν διώρυγος ή εκ της εκατέρωθεν της ζώνης ταύτης ορισθείσης ως αναγκαίας δια την ομαλήν εκμετάλλευσιν της λιμνοθαλάσσης εκτάσεως, λογίζονται ως κηρυχθέντα εν απαλλοτριώσει δια του αυτού διατάγματος υπέρ του Δημοσίου λόγω δημοσίας ωφελείας, εφαρμοζομένων περαιτέρω ως προς την διαδικασίαν της απαλλοτριώσεως, τον καθορισμόν και την καταβολήν της αποζημιώσεως, των διατάξεων των παραγρ. 2,3,4 και 5 του άρθρου 4 του Α.Ν. 2344/1940, ως αύται εκάστοτε ισχύουν. 4. Δήμοι, κοινότητες άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εις τα οποία ανήκουν εμπράγματα δικαιώματα επί των κατά την παράγραφον 3 του παρόντος άρθρου εκτάσεων υποχρεούνται εις δωρεάν παραχώρησιν των δικαιωμάτων αυτών εις το Δημόσιον».

2. Στον Αστικό Κώδικα ορίζονται τα εξής:

- **Άρθρο 967:** «Πράγματα κοινής χρήσης είναι ιδίως τα νερά με ελεύθερη και αέναη ροή, οι δρόμοι, οι πλατείες, οι γιαλοί, τα λιμάνια και οι όρμοι, οι όχθες πλευσίμων ποταμών, οι μεγάλες λίμνες και οι όχθες τους».

- **Άρθρο 968:** «Τα κοινόχρηστα πράγματα, εφόσον δεν ανήκουν σε δήμο ή κοινότητα, ή ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ανήκουν στο δημόσιο».

- **Άρθρο 971:** «Τα πράγματα εκτός συναλλαγής αποβάλλουν την ιδιότητά τους αυτή από τότε που έπαψε ο προορισμός τους για την κοινή χρήση ή για δημόσιο, δημοτικό ή κοινοτικό ή θρησκευτικό σκοπό».

- **Άρθρο 1074:** «Η κυριότητα δεν χάνεται αν παροδικά κατακλυσθεί το έδαφος από τη ροή των νερών της βροχής ή από έκτακτο ξεχεῖλισμα ποταμού».

3. Στον Αγροτικό Κώδικα ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

-Άρθρο 164: «1. Παραχωρούνται εις το νομικόν πρόσωπον της Κοινότητος, εν τη περιφερείᾳ της οποίας κείνται: α) Αι δι' οριστικής διανομής προς κοινήν των εγκατασταθέντων προσφύγων ή γηγενών χρήσιν αφεθείσαι και αφιέμεναι εν εκάστῳ συνοικισμώ γαίαι καθοριζόμεναι κατά τας παραγράφους α,γ,δ και ε του άρθρου 31 του παρόντος Κώδικος και τα εγκείμενα λατομεία.... β)... γ)...δ)... 2. Η αληθής ερμηνεία της πρώτης φράσεως της προηγουμένης παραγράφου όσον αφορά τας βοσκησίμους γαίας είναι ότι αι αφεθείσαι ή αφιέμεναι εν εκάστῳ συνοικισμώ προς κοινήν των εγκατασταθέντων χρήσιν τοιαύται παραχωρούνται εις το Νομικόν πρόσωπον της Κοινότητος εις ο είναι προστηρημένος ο συνοικισμός των εγκατασταθέντων κατοίκων και ουχί εις την κοινότητα εν τη περιφερείᾳ της οποίας κείνται αι βοσκήσιμοι γαίαι. 3...4. Τα κατά την προηγουμένην παράγραφον κτήματα, λογιζόμενα ως κοινοτικός κλήρος, μεταβιβάζονται δι αποφάσεως του Υπουργού της Γεωργίας δημοσιευμένης εν περιλήψει εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εις την οικείαν Κοινότητα. Από της μεταγραφής της δημοσιευθείσης αποφάσεως η κυριότης και η νομή μεταβιβάζονται εις την οικείαν Κοινότητα, άνευ άλλης τινός διατυπώσεως. 5. Επί των κατά τας προηγουμένας παραγράφους παραχωρουμένων εκτάσεων η Κοινότης αποκτά την νομήν και την κυριότητα άνευ καταβολής τιμήματος ή άλλης τινός αποζημιώσεως, της αποφάσεως επεχούσης θέσιν οριστικού τίτλου κυριότητος και μεταγραφομένης ατελώς εις τα οικεία βιβλία μεταγραφών επιμελεία του Προέδρου της Κοινότητος. 6...7. Μέχρι της μεταγραφής της κατά την παράγραφον 4 του παρόντος άρθρου αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας η Κοινότης διαχειρίζεται και καρπούται επί ιδίω ωφέλει τα εις αυτήν προς ον σκοπόν τούτον παραδοθέντα. 8...9. Έκαστος των εν τη Κοινότητι ή Συνοικισμῷ αποκατασταθέντων ή

αποκαθισταμένων κληρούχων... δικαιούται να βόσκῃ εντός της κοινής βοσκής δωρεάν ζώα ανήκοντα εις αυτόν μέχρις είκοσι πέντε μικρά και τέσσερα μεγάλα. Επίσης να ποιείται χρήσιν των λουπών κοινοχρήστων τόπων των παραγράφων γ', δ' και ε' του άρθρου 31 του παρόντος Κώδικος....15.Η αληθής έννοια της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου είναι ότι εις τα παραχωρούμενα εις το Νομικόν Πρόσωπον της Κοινότητος εν τη περιφερείᾳ της οποίας κείνται ακίνητα της α' κατηγορίας της παραγράφου ταύτης περιλαμβάνονται και αι οιασδήποτε κατηγορίας χέρσαι μη δασικαί εκτάσεις».

- **Άρθρο 31** (στο οποίο το άρθρο 164 ρητά παραπέμπει): «Οι συνεταιρικοί κλήροι αποτελούνται: α) εκ του αναγκαίου χώρου για τας οδούς , πλατείας, εκκλησίας, σχολεία, δημόσια, δημοτικά και κοινοτικά καταστήματα, ως και δι' άλλα κοινής ωφελείας έργα. β) Εκ των προς κοινήν χρήσιν καταλλήλων κτιρίων εξυπηρετούντων γεωργικούς σκοπούς επ' ωφελεία των συνεταίρων ή του συνεταιρισμού εφ' όσον υπάρχουν τοιαύτα. γ) Εκ των κοινών αλωνοτόπων. δ) Εκ των υπέρ της ολότητος διατιθεμένων βοσκησίμων εκτάσεων, ων η έκτασις δεν δύναται να υπερβή την αναγκαιούσαν δια την εξ αυτής συντήρησιν της συνήθους μικράς κτηνοτροφίας των γεωργών. ε) Εξ εκτάσεως βοσκησίμου διά τα αροτριώντα (ζευγαρολίβαδα).

Άρθρο 197: «1. Μετά την οριστικήν εξόφλησιν της καθορισθείσης αξίας των ατομικών κλήρων και των κοινοχρήστων εκτάσεων εκάστου αγροκτήματος, η κυριότης των οιασδήποτε φύσεως Κοινοχρήστων εκτάσεων και αδιαθέτων οικοπέδων μεταβιβάζεται εις την οικείαν Κοινότητα, εις την υπάγεται ο Συνεταιρισμός Αποκαταστάσεως Ακτημόνων Καλλιεργητών (Σ.Α.Α.Κ.)....2.... 3. Η κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου μεταβίβασις της κυριότητος των οιασδήποτε

φύσεως κοινοχρήστων εκτάσεων και αδιαθέτων οικοπέδων ενεργείται δι αποφάσεως του Υπουργού της Γεωργίας, δημοσιευμένης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, των περί ων η απόφασις ακινήτων περιερχομένων εις την οικείαν Κοινότητα κατά πλήρη κυριότητα και νομήν και άνευ καταβολής τιμήματος ή άλλης τινός αποζημιώσεως, δύναται τη δημοσιεύσει της Υπουργικής αποφάσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως...8. Η κατά το παρόν άρθρον μεταβιβάσις κυριότητας εις τας Κοινότητας δύναται εντός πενταετίας από της κατά την προηγουμένην παράγρ. 3 μεταβιβάσεως αυτής και άνευ αποζημιώσεως τινός να ανακληθεί... προς τον σκοπόν της διαθέσεως των μεταβιβασθεισών εκτάσεων και λοιπών ακινήτων προς συμπλήρωσιν του ανεπαρκούς κλήρου...».

4. Εξάλλου, στο άρθρο 15 παρ. 1 και 2 του Ν.Δ. 216/1973, ορίζεται: «1. Από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος, η διοίκησις και διαχείρισις των, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων των άρθρων 164 και 197 του Αγροτικού Κώδικος, μεταβιβασθεισών εις Δήμους ή Κοινότητας κοινοχρήστων εκτάσεων της εν γένει εποικιστικής νομοθεσίας, ως και των εφεξής, κατά τας αυτάς διατάξεις, μεταβιβαζομένων τοιούτων εκτάσεων, ενεργείται παρά των οικείων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως συμφώνως προς τας διατάξεις του Κώδικος περί Δήμων και Κοινοτήτων, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 1 του παρόντος και των επομένων δύο παραγράφων. Η ως άνω μεταβιβάσις ενεργείται μετ' απόφασιν του οικείου Νομάρχου, εκδιδομένην μετά γνώμην της παρ' αυτώ Υπηρεσίας Γεωργίας. 2. Επί ποινή ακυρότητος των σχετικών δικαιοπραξιών, απαγορεύεται η παρά των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως εκποίησις ή καθ' οιονδήποτε τρόπον διάθεσις των εν τη προηγουμένη παραγράφῳ κοινοχρήστων εκτάσεων, άνευ σχετικής αδείας του οικείου Νομάρχου, κρίνοντος εάν ο σκοπός της εκποιήσεως ή της

καθ' οιονδήποτε τρόπον διαθέσεως είναι επικρατέστερος της χρησιμοποιήσεώς των ως βιοσκησίμων. Ομοίως και επί τη αυτή ως άνω ποινή ακυρότητος των σχετικών δικαιοπραξιών, απαγορεύεται η παρά των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, εκποίησις ή καθ' οιονδήποτε τρόπον διάθεσις των ως άνω εκτάσεων, εφ' όσον κείνται εντός της περιμέτρου των τελουσών υπό διαχείριστιν βιοσκής περιοχών άνευ προηγουμένης τροποποιήσεως των οικείων σχεδίων ταξινομήσεως γαιών και των οικείων σχεδίων διαχειρίσεως βιοσκοτόπων, περί ων αντιστοίχως τα άρθρα 4 και 5 του παρόντος. 3. Επί εκποίησεως των ως άνω κοινοχρήστων εκτάσεων κατά τας διατάξεις του άρθρου 195 του Κώδικος περί Δήμων και Κοινοτήτων ή αναγκαστικής απαλλοτριώσεως αυτών, καταβάλλεται υπό του οικείου δήμου ή κοινότητος το υπό του άρθρου 220 του Αγροτικού Κώδικος... προβλεπόμενον τέλος υπέρ του Ειδικού Ταμείου Εποικισμού...».

5. Στο Σύνταγμα 1975/1986/2001 ορίζονται, μεταξύ άλλων, και τα εξής: α) Άρθρο 18: «1...2. Με νόμο ρυθμίζονται τα σχετικά με την ιδιοκτησία, την εκμετάλλευση και διαχείριση των λιμνοθαλασσών και των μεγάλων λιμνών, καθώς και τα σχετικά με τη διάθεση γενικά των εκτάσεων που προκύπτουν από την αποξήρανσή τους...» β) Άρθρο 106: «Για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης και την προστασία του γενικού συμφέροντος το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική δραστηριότητα στη Χώρα, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει την οικονομική ανάπτυξη όλων των τομέων της Εθνικής Οικονομίας...».

III. Ανάλυση – ερμηνεία νομικών διατάξεων – Συμπεράσματα.

Κατά την ενώπιον της Ολομελείας συζήτηση ως προς την ερμηνεία των προπαρατιθεμένων διατάξεων, που αποτελεί τη βάση για την απάντηση στο ερώτημα, διατυπώθηκαν δύο γνώμες:

A. Κατά την πλειοψηφίσασα γνώμη, με την οποία ετάχθησαν οι Αντιπρόεδροι Κ.Μπακάλης, και Ι.Πράσινος και οι Νομικοί Σύμβουλοι Α.Τζεφεράκος, Ν.Κατσίμπας, Δ.Παπαγεωργόπουλος, Ε.Τριτάς, Σ.Δελλαπόρτας, Φ.Γεωργακόπουλος, Σ.Παπαγεωργακόπουλος, Δ.Αναστασόπουλος, Κ.Καποτάς, Π.Κιούστης, Ν.Κανιούρας, Β.Σουλιώτης, Χ.Μπότσιος, Α.Φυτράκης, Ι.Τρίαντος, Ι.Διονυσόπουλος και Ι. Καραγιαννοπούλου (ψήφοι 20):

1.α) Οι λιμνοθάλασσες, γενικώς, και αδιακρίτως αν αυτές κατά τα πράγματα είναι μεγάλες ή μικρές και οι μεγάλες λίμνες, προφανώς, επειδή αποτελούν κρίσιμους εθνικούς πόρους με ιδιαίτερη σημασία για την ανάπτυξη της Εθνικής Οικονομίας (της αλιείας, ως τομέα της γεωργίας) έχουν αναχθεί σε επίπεδο συνταγματικής μέριμνας που πραγματώνεται με διατάξεις κοινού νόμου.

Το Ν.Δ. 420/1970, είναι το ειδικό εκτελεστικό νομοθέτημα, διαχρονικής ισχύος, το οποίο αντιστοιχεί απολύτως στην σχετική συνταγματική εξουσιοδότηση, στο μέρος που αυτή αφορά θέματα ιδιοκτησίας, εκμεταλλεύσεως και διαχειρίσεως των λιμνοθαλασσών. Οι προεκτιθέμενες διατάξεις του ανωτέρω Ν.Δ/τος, υποβάλλουν την λιμνοθάλασσα, δύος την θάλασσα και τα εν γένει ιχθυοτρόφα, αένατς ροής, ύδατα, προφανώς ως πράγματα δημοσίας αιτήσεως, υπό τη διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση του Υπουργού Γεωργίας. Όταν επιλέγεται, ενόψει της εξυπηρετήσεως του γενικού συμφέροντος της εθνικής οικονομίας, δηλαδή προς πραγμάτωση δημοσίου σκοπού κατά τα ανωτέρω, η δημιουργία λιμνοθάλασσας με την εκτέλεση τεχνικού έργου, δια της διοχετεύσεως της θάλασσας σε υφιστάμενα τέλματα ή αλίπεδα, υπό τη συνδρομή των πραγματικών προϋποθέσεων του άρθρου 2 παρ. 1 του ν.δ. 420/1070, τότε απαλλοτριώνεται αναγκαστικώς μόνο η κατακλυζόμενη από τη θάλασσα ιδιωτική κτήση, ενώ τα υφιστάμενα εμπράγματα δίκαιωματα των δήμων ή κοινωνιών ή των άλλων ν.π.δ.δ.,

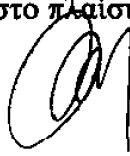
εισφέρονται υποχρεωτικώς και δωρεάν, χάριν της πραγματώσεως δημοσίου σκοπού, κατά τα ανωτέρω, και σύμφωνα με υφιστάμενη συνταγματική εξουσιοδότηση και τις σχετικές διατάξεις του ανωτέρω εκτελεστικού Ν. Δ/τος. Κατά την ταυτότητα του νομικού λόγου, του λόγου της εξυπηρετήσεως του ιδίου δημοσίου σκοπού και στη βάση των ιδίων συνταγματικών και νομοθετικών διατάξεων, δεν δύναται να νοηθεί άλλη λύση, ως προς την αδάπανη συνεισφορά και την, εξ αυτής, απώλεια εκ φυσικών αιτίων της κατακλυσθείσης από τη θάλασσα εκτάσεως της κοινότητας, υφ' οιανδήποτε εκδοχή και αν εκληφθεί το σχετικό εμπράγματο δικαίωμα (ως κτήση ιδιωτική, ή δημοσία). Τούτο δε, ενόψει και του γεγονότος ότι, η ως άνω έκταση τίθεται προς εξυπηρέτηση του ιδίου δημοσίου σκοπού, προς τον οποίο, η νέα δημιουργηθείσα πραγματική και νομική κατάσταση καθίσταται απολύτως συμβατή και προσλαμβάνει, καταδήλως, υπερτοπική και εθνική (κατά τη διάσταση του δημοσίου συμφέροντος) σημασία.

Υπό τα, ως άνω, δεδομένα και στο πλαίσιο των ιδίων ρυθμιστικών διατάξεων (του Συντάγματος και του Ν.Δ/τος 420/1970), λαμβανομένου υπόψη και του ότι, καταστάσεις, γενικώς, δημοσίου σκοπού ανήκουν στην διαχειριστική αρμοδιότητά της, υπό την ευρεία έννοια, δημοσίας διοικήσεως (στην οποία ανήκουν και οι Ο.Τ.Α.) συνάγεται ότι, η δημιουργία της λιμνοθάλασσας, κατά τον περιγραφόμενο στο ερώτημα τρόπο, μετάλλαξε, κατά την φύση του και τον προορισμό το ακίνητο του συγκεκριμένου Ο.Τ.Α. και μετέστησε αυτό, χάριν του ιδίου δημοσίου σκοπού, στην κυριότητα, διοίκηση και διαχείριση του Δημοσίου (Υπουργείου Γεωργίας).

β) Από το σύνολο των προεκτιθεμένων διατάξεων του Αγροτικού Κώδικα, ερμηνευομένων κατά τον δεδηλωμένο σκοπό τους, σε συνάρτηση και με την ιστορική αιτία των κρισίμων αυτών ρυθμίσεων, συνάγεται σαφώς ότι, η έκταση του ερωτήματος περιήλθε στην τότε

κοινότητα, με σχετική πράξη παραχωρήσεως ως κοινοτικός κλήρος, κατά κυριότητα, νομή και κατοχή, όπως αυτές προσιδιάζουν σε ακίνητο ιδιωτικής κτήσεως και διαχειρίσεως. Περαιτέρω, η ίδια έκταση εμπίπτει στο συνήθη κύκλο των ιδιωτικών συναλλαγών, ως συμβατό προς αυτές αντικείμενο, ενώ συνάμα υπόκειται και σε αναγκαστική απαλλοτρίωση, σε θεσμό δηλαδή ο οποίος δεν εφαρμόζεται επί δημοσίας κτήσεως πράγματος, του δημοσίου ή ν.π.δ.δ. αδιακρίτως, τα οποία εξυπηρετούν, ως εκ της φύσεως ή του προορισμού τους και ως πράγματα εκτός συναλλαγής, δημόσιο σκοπό ανατιθέμενο σε οποιοδήποτε ν.π.δ.δ. (δημόσιο, Ο.Τ.Α. κ.λ.π.) και τα οποία εισφέρονται χάριν της εξυπηρετήσεως του, ως άνω σκοπού, χωρίς αντάλλαγμα (πρβλ. Ολομ. ΣτΕ 3101/73, 4085/73 ΝοΒ 22.978). Οι διοικητικοί όροι ως προς την ενάσκηση του δικαιώματος του κοινοτικού κλήρου, κατ' ουδέν μεταλλάσσουν τον προεκτιθέμενο χαρακτήρα αυτού, ως δικαιώματος ιδιωτικής κτήσεως, ούτε μετάγουν αυτό στην κατηγορία των, κατά την παραδεδεγμένη έννοια του Α.Κ., κοινοχρήστων και, εν ταυτώ, εκτός συναλλαγής πραγμάτων (Βλεπ. Α.Π. 1112/80, 92/1977 ΝοΒ 25.1127 και 1261/76). Απλώς οι όροι αυτοί, συνιστούν όρους εκδηλώσεώς του υπό την αυθεντική του φύση, ή και περιορισμούς που αρμόζουν στη φύση της περιορισμένης προσωπικής δουλείας, κατ' άρθρο 1188 Α.Κ., στις περιπτώσεις των εχόντων το σχετικό δικαίωμα, κατά τις σχετικές διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα. Υπό την έννοια αυτή, δυνάμει και του, γενικής εφαρμογής, κανόνα του άρθρου 1074 Α.Κ. (Α.Π. 1052/1974) σε συνδυασμό συμβατού ερμηνευτικού λόγου και με τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ.1 και 2 παρ.1 και 4 του Ν.Δ/τος 420/1970, αναφέθηκε, απολύτως, ως προς την υπόσταση, τη φύση και τον, εξ αυτής, προορισμό, δια της κατακλύσεως από τη θάλασσα, η οποιασδήποτε μορφής (ιδιωτική ή δημόσια) κτήση του συγκεκριμένου Ο.Τ.Α. και αυτή μεταστάθηκε στο Ελ. Δημόσιο υπέρ του οποίου λειτουργεί στο πλαίσιο των διατάξεων της

ΑΚ 968 το τεκμήριο της κυριότητας (ΑΠ. Γεωργιάδη - Μ. Σταθόπουλου: Αστικός Κώδικας: Ερμηνεία κατ' άρθρον - Εμπράγματο δίκαιο, στο άρθρ. 968, σελ. 149,159, 160).

Υπό άλλη θεώρηση, μεταλλάχθηκε απολύτως, δυνάμει του στοιχείου της θάλασσας, ως ιχθυοτρόφων υδάτων αέναης ροής, και προσέλαβε τον κυριαρχικό χαρακτήρα, τη φύση και τον προορισμό αυτής η κατακλυσθείσα υπ' αυτής έκταση - κοινοτικός κλήρος. Δια του τρόπου αυτού απωλέσθη, πλέον οριστικώς για την κοινότητα, η ανωτέρω έκταση μετασταθείσα οριστικώς, στο Δημόσιο ως κοινόχρηστο πλέον πράγμα κατά τον ΑΚ νέας φύσεως και προορισμού, στοιχεία τα οποία αποστοιχίζουν πλήρως τον κοινοτικό κλήρο από όλους τους σκοπούς που υπηρετούν και χάριν των οποίων διατίθενται στους Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα (άρθρα 31, 164, 197) οι συνιστώσες αυτόν (κλήρο) και υπ' αυτόν τον χαρακτήρα παραχωρούμενες στους Ο.Τ.Α. εκτάσεις.

Η παραχωρησιούχος κοινότητα, με το ακίνητο της νέας φυσικής και νομικής καταστάσεως, δεν συνδέεται πλέον με νέα, μετά την κατάλυση της παλαιάς (παραχωρήσεως) σχέση αιτιατής, δια νόμου, κυριότητας, εν αντιθέσει με το Δημόσιο το οποίο, αποκτά, ως ανωτέρω, επί επαλλήλων νομικών βάσεων, την κυριότητα του νέου κοινοχρήστου πράγματος, ως έχει αδιαμφισβητήτως την κυριότητα επί της θάλασσας, και αποκτά αυτή (κυριότητα) επί του φυσικού αιγιαλού, καθόσον, υφ' οιανδήποτε εκδοχή, η λιμνοθάλασσα αποτελεί, πράγματι, ενόψει και των όρων του άρθρου 2 παρ. 1 του ν.δ. 420/1970, τμήμα αιγιαλού (Απ. Γεωργιάδη- Μ. Σταθόπουλου, ό.π. σελ. 148, 149, Π.Δ. Δαγτόγλου: Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, έκδοση τρίτη, σελ. 632 αριθμ. 1188, Ε.Δωρή: Δημόσια Κτήματα σελ. 393).

Πέραν τούτων, υπό το δεδομένο της αέναης ροής και εισροής των θαλασσίων υδάτων και της πηγής τούτων που είναι η θάλασσα, ως κτήση

(δημόσια) του Δημοσίου, τούτο κατέχει, στη βάση των προεκτιθεμένων διατάξεων, την κυριότητα επί της επίμαχης εκτάσεως, έστω και αν η δημιουργηθείσα λιμνοθάλασσα ευρίσκεται στα διοικητικά όρια της παραχωρησιούχου κοινότητας (Βλεπ. Σ.τ.Ε. 742/83, 19/71 - ΑΠ 768/80, 99/77- γνμδ ΝΣΚ Δ' Τμ. 710/2001).

2. Κατ' ακολουθία, κατά την πλειοψηφήσασα γνώμη, η συγκεκριμένη έκταση του ερωτήματος, η οποία έχει κατακλυσθεί μονίμως από φυσικά αίτια με θαλάσσιο νερό και έχει μεταβληθεί σε λιμνοθάλασσα, έχει περιέλθει στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου και η μίσθωση της αλιευτικής εκμεταλλεύσεώς της διέπεται από τις διατάξεις του Αλιευτικού Κώδικα.

Β. Κατά τη μειοψηφήσασα γνώμη, με την οποία ετάχθησαν ο Πρόεδρος Ε.Βολάνης, οι Αντιπρόεδροι Κ. Βολτής, Γ.Πουλάκος, Γ.Κρόμπας, και οι Νομικοί Σύμβουλοι Σ.Σκουτέρης, Π.Κισσούδης, Χ.Θωμόπουλος, Κ.Μανωλής, Β.Βούκαλης, Β.Κοντόλαιμος, Φ.Τάτσης, Θ.Ηλιάκης, Χ.Παπαδόπουλος, Μ.Απέσσος, Π.Τριανταφυλλίδης, Γ.Λάζος, Η.Ψώνης, Α.Καραγιάννης, και Χ.Αυγερινού (ψήφοι 19), στην οποία προσχώρησε και ο εισηγητής της υποθέσεως Πάρεδρος Σ.Παπαγιαννόπουλος, (γνώμη άνευ ψήφου):

1. Ο Αλιευτικός Κώδικας (Ν.Δ. 420/1970) προβλέπει την αξιοποίηση των παραθαλασσίων τελμάτων και την μετατροπή τους σε λιμνοθάλασσες, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και κατόπιν ειδικής διαδικασίας. Ειδικότερα, στις διατάξεις αυτών προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η έκδοση ειδικού προς τούτο διατάγματος ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας και γνώμη του Συμβουλίου Αλιείας, η κατασκευή ειδικού έργου (π.χ.διώρυγος) και η ex lege απαλλοτρίωση των εκτάσεων που ανήκουν σε ιδιώτες υπέρ του

Δημοσίου, καθώς και, προκειμένου περί Ο.Τ.Α., η υποχρέωση αυτών από το νόμο για παραχώρηση άνευ ανταλλάγματος των καθοριζομένων εκτάσεων προς το Δημόσιο, το οποίο θα πρέπει να θεωρηθεί ιδιοκτήτης του δημιουργουμένου ιχθυοτροφείου (Βλ.Ε.Δωρής: «Αιγιαλός και παραλία» σελ. 95, Γνωμ.Ν.Σ.Κ. 1367/1967). Από τη διατύπωση και το πνεύμα των διατάξεων αυτών συνάγεται ευθέως το συμπέρασμα ότι η κατά τα άνω αξιοποίηση απαιτεί, αφενός μεν πρωτοβουλία εκ μέρους της Διοικήσεως, που εκδηλώνεται με την κίνηση της διαδικασίας για την έκδοση διατάγματος, αφετέρου δε ανθρώπινη παρέμβαση, ήτοι την κατασκευή συγκεκριμένου έργου. Ήξεν αυτού παρέπεται ότι σε περίπτωση όπου έχει επέλθει μετατροπή έλους σε λιμνοθάλασσα από φυσικά αίτια, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν βρίσκει πεδίο εφαρμογής το προαναφερόμενο άρθρο του Αλιευτικού Κώδικα, σύτε ισχύουν οι προπεριγραφείσες συνέπειες για τα ιδιωτικά ή κοινωνικά αλίτεδα ή τέλματα.

2. Περαιτέρω, οι άνω διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα, (που έχουν τροποποιηθεί υπό την ισχύ του Αστικού Κώδικα), με τις οποίες προβλέπεται η παραχώρηση αδιαθέτων αγροτεμαχίων στο νομικό πρόσωπο της Κοινότητας προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως κοινόχρηστα, (ως τέτοια δε χαρακτηρίζονται από το νόμο), δεν φαίνεται να αντιστρατεύεται την έννοια του κοινοχρήστου πράγματος, όπως αυτή θεμελιώνεται με τις σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρα 966 επομ. ΑΚ), διότι: i) Η έννοια του κοινοχρήστου πράγματος λειτουργεί υπό το πρίσμα του Αστικού Κώδικα, παρέχοντας στο πράγμα αυτό, (βάσει της αρχής ότι δεν υφίσταται πράγμα χωρίς κύριο), μία sui generis κυριότητα, η οποία δύναται να υφίσταται υπέρ όχι μόνο του Δημοσίου, αλλά και υπέρ των ΟΤΑ ακόμη δε και υπέρ ιδιωτών, στην τελευταία δε περίπτωση η κυριότητα ιδιώτη στα κοινόχρηστα πρέπει να υπηρετεί την κοινοχρηστία (Μπαλής ανωτέρω παρ. 208, Βαθρακοκούλης: «Αναλυτική

Ερμηνεία - Νομολογία Αστικού Κώδικα» υπό το άρθρο 968 σελ. 1357 με τις εκεί παραπομπές), επιβάλλοντας στο κοινόχρηστο πράγμα την υπέρ του συνόλου χρήση και προσδίδοντας σε αυτό αναγκαίως και την ευρύτερη ιδιότητα του δημοσίου πράγματος, δηλαδή του πράγματος εκείνου που είναι προορισμένο στην άμεση εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. (Δαγτόγλου: «Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Κεφ. 12^ο : «Τα δημόσια πράγματα» ιδίως παρ. 1165 επομ και 1248β). ii) Κατά συνέπεια, η κοινή χρήση είναι η βασική νομική ιδιότητα των κοινοχρήστων πραγμάτων και όχι η κυριότητα (Βαθρακοκούλης: «Ερμηνεία του Αστικού Κώδικα», υπό το άρθρο 966), περαιτέρω δε, δεν απαιτείται η παράδοση στην κοινή χρήση και αρκεί ο χαρακτηρισμός, από το νόμο, (ή και από τη Διοίκηση με την περί παραχωρήσεως πράξη της) ότι υφίσταται κοινόχρηστος χώρος (ΑΠ 1112/1980 ΝοΒ 29.510, 46/1980 ΝοΒ 29.27 κ.α.), πράγμα το οποίο γίνεται εν προκειμένω με ρητό χαρακτηρισμό από το νόμο (Αγροτικό Κώδικα). Τούτο σημαίνει ότι υφίσταται πρόδηλη η πρόθεση να καταστεί δυνατή ή να διευκολυνθεί η απόλαυση ή η κάρπωση του κοινοτικού κλήρου στο κοινωνικό σύνολο (πρόκειται για την αρχή της καθιερώσεως από τη διοίκηση ή το νόμο, περί της οποίας πλείονα Δαγτόγλου: ως άνω, παρ. 1214 επομ.) iii) Η απαρίθμηση από το άρθρο 31 του Αγροτικού Κώδικα των κοινοτικών κοινοχρήστων κλήρων προσιδιάζει με την απαρίθμηση των κοινοχρήστων πραγμάτων στον Αστικό Κώδικα (οδοί, πλατείες, εκκλησίες, σχολεία, δημόσια κτίρια κ.λ.π.). Σημειώνεται δε ότι η απαρίθμηση στον Αστικό Κώδικα είναι ενδεικτική, δυναμένη να περιλαμβάνει ο,τιδήποτε είναι δυνατό να αποτελέσει αντικείμενο κοινής χρήσεως, άρα και τη λιμνοθάλασσα. (Οράτε περί της εννοίας της λιμνοθάλασσας ως κοινοχρήστου πράγματος: ΝΣΚ 330/2001, 152/2002, Α.Π. 129/2000 Ελλ.Δικ. 2000 σελ. 1024, Α.Γεωργιάδη – Μ.Σταθόπουλου: «Αστικός Κώδικς Ερμηνεία κατ' άρθρο τομ. 5^{ος} Αθήνα,

1985 σελ. 132, 138, 148, 149, 156, Ε.Δωρή: «Τα δημόσια κτήματα» Αθήναι 1980, σελ. 393). iv) Η επιβολή από το νόμο περιορισμών της χρήσεως των βοσκησίμων γαιών υπέρ συγκεκριμένης ομάδος, δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω, διότι τα επίμαχα ακίνητα δεν έχουν παραχωρηθεί ως βοσκήσιμες γαιές, αλλά ως ελώδεις εκτάσεις και χερσολίβαδα. Εξάλλου, η κατόπιν αδείας της αρχής δυνατότητα εκποιήσεώς τους δεν αντίκειται στις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, αντίθετα αποδεικνύει σαφέστατα τον διοικητικό έλεγχο υπό τον οποίο τελούν τα πράγματα αυτά ως δημόσια (κοινόχρηστα) πράγματα, και η παραχώρηση αδείας εκποιήσεως από το Νομάρχη έχει πρακτικά τις ίδιες έννομες συνέπειες με τον αποχαρακτηρισμό του κοινοχρήστου πράγματος που προβλέπει το άρθρο 971 Α.Κ. Με τα δεδομένα αυτά, δεν υφίσταται ισχυρός δικαιολογητικός λόγος, ο οποίος θα οδηγήσει σε μία διαφορετική ερμηνεία των διατάξεων περί της έννοιας των κοινοχρήστων υπό τον Αγροτικό Κώδικα από εκείνες που αφορούν την αντίστοιχη έννοια υπό τον Αστικό Κώδικα (άρθρα 966 επομ.), οι οποίες μάλιστα είναι δημοσίας τάξεως, ανάγονται στο πλαίσιο του διοικητικού δικαίου (Δαγτόγλου ως ανωτέρω παρ. 1167) και είναι θεμελιώδεις.

2. Περαιτέρω, από την ερμηνεία του άρθρου 1074 Α.Κ. συνάγεται ότι το άρθρο αυτό εφαρμόζεται, όταν υφίσταται κατάκλυση από όμβριο ύδωρ (χείμαρρο) ή από ποταμό και (αναλογικώς) από αενάως ρέον θαλάσσιο ύδωρ. Στην περύπτωση αυτή, η θεωρία δέχεται (Οράτε Μπαλής: «Εμπράγματο Δίκαιο» παρ. 84), ότι θα πρέπει να ισχύσουν οι περί κοινοχρήστου πράγματος διατάξεις, κατά τις οποίες η κυριότητα, μόνο αν δεν ανήκει σε δήμο ή κοινότητα (εννοείται βάσει κάποιου τίτλου), ή δεν ορίζεται διαφορετικά (από το νόμο), ανήκει στο Δημόσιο. Με το άρθρο 1074 Α.Κ., όμως, αναγκαία προϋπόθεση για την εφαρμογή του οποίου είναι η μόνιμη κατάκλυση από το νερό ιδιωτικής εκτάσεως, σύμφωνα με τα όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω, κατά την ερμηνεία των

διατάξεων περί κοινοχρησίας, δεν είναι δυνατό να επέρχεται απώλεια κυριότητας υπέρ του Δημοσίου, όταν η έκταση είναι ήδη, δυνάμει νομίμου τίτλου, κοινόχρηστη, και η παραπομπή στις περί κοινοχρήστων διατάξεις δεν μπορεί να έχει έννομες συνέπειες και, επομένως, δεν διαφοροποιεί - από νομικής πλευράς - την νέα κατάσταση που διαμορφώνεται. Επέρχεται, δηλαδή, όχι αδυναμία ασκήσεως της κοινοχρησίας, αλλά αλλαγή της μορφής αυτής (από ελώδη έκταση σε λιμνοθάλασσα), σε ουδεμία δε περίπτωση επέρχεται αλλαγή της κυριότητας, της οποίας ενδεχομένως μεταβάλλεται το περιεχόμενό της, παραμένοντας όμως, σε κάθε περίπτωση, η sui generis κυριότητα που δέχεται η νομολογία και η θεωρία επί των κοινοχρήστων. (Οράτε σχετικώς Βαθρακοκούλης ανωτέρω υπό το άρθρο 971 ΑΚ και ανωτέρω ΑΠ 1120/1980).

3. Σύμφωνα, λοιπόν, με τη μειψηφήσασα γνώμη, η συγκεκριμένη έκταση ανήκει στον οικείο Ο.Τ.Α. και για τη μίσθωση της αλιευτικής εκμεταλλεύσεώς της πρέπει να εφαρμοσθούν οι περί Ο.Τ.Α. διατάξεις.

IV. Με βάση τα παραπάνω, στο ερώτημα που τέθηκε, αρμόζει η απάντηση που δίδεται από την ως άνω πλειοψηφούσα γνώμη.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 23 -3-2004

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ν.Σ.Κ.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΒΟΛΑΝΗΣ

ΣΤΥΡΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ